

Tevan Rezső

Ez az édesapám, Tevan Rezső valamikor az 1940-es években. A kép Békéscsabán készült. Édesapám az első világháború előtt kezdte el az egyetemet, és utána fejezte be. Akkor már csak a szigorlat és a diploma hiányzott. Eleinte ő nem nagyon lehetett Békéscsabán, valamilyen üzemben dolgozott. De hogy hol? Azt tudom, hogy nehezen indult be. Először is, ő tervezni szeretett volna, mint ahogy én is. Neki aztán megadatott egy-két lehetőség, 1929-ben ő tervezte, Bauhaus stílusban, a Zsidó Aggok Házát Békéscsabán. Vidéken ez az első ilyen épület. Aztán még egy pár házat a Körös-parton. Ekkor már építkezési vállalkozást nyitott. Nem olyan egyszerű egy építkezési vállalkozás, mert ahhoz kell egy csomó minden. Állványok, ez-az, bár sok minden akkor azért mégsem kellett, mert építőipari gépek nem voltak. A betont nem betonkeverő keverte, meg semmilyen gép nem volt akkor még az építőiparban, de azért kellett hozzá valami alaptőke. És akkor volt a Klebelsberg Kunónak ez a vidéki iskolaprogramja. Az édesapám sorban nyerte el ezeket, mert akkor pályázni kellett kiírásokon, és különböző helyeken épített iskolát. Kivitelezett. Ezeket nem ő tervezte, ezek egyszerű, nagyon egyszerű iskolák voltak. Komádiban, Csabacsúdn,

még egy pár név úgy felémlik nekem. Akkoriban télen az építőiparban nem dolgoztak, és ő olyankor elutazott Németországba. Talán kétszer vagy háromszor, ahogy emlékszem, 1933-ig, amíg lehetőség volt. Tehát csak télen volt ott. Tulajdonképpen erről nem nagyon beszélt nekem, csak tudom, hogy szakmai dolgok miatt ment ki. Kapcsolatban volt azokkal, akik a Bauhaust létrehozták. De én erről konkrétan azért nem tudok, hogy kikkel volt ott kapcsolatban. Az tény, hogy ez a weimari Németország volt, amit azért a szociáldemokrata párt vezetett, ez is őt erre lökte. Mikor az édesapám az iskolákat építette, akkor még nem volt autóbuszjárat. Nehezen lehetett az építési helyszínre eljutni. Volt egy gazdag ortodox család, akinek tervezett és fel is épített egy házat, autókereskedők voltak, Tótkomlóson cséplőgépet, traktort, ilyeneket árultak. Őtőlük vett egy Chevroletet. Még most is emlékszem rá, olyan volt, mint egy skatulya. Legtöbbször az apám vezette. Bár egy időben volt sofőr is, az is előttem van, az öcsém akkor egész kicsi lehetett, fürdették, és egyszer csak beállított ez a sofőr. Azt mondta az édesapámnak, mérnök úr, ne tessék megijedni, az autó egy hatméteres árok mélyén fekszik! Békésre mentek, de hogy tudta azon a rövid tíz kilométeren bevezetni az autót az árokba, azt nem tudom. Mikor jött a konjunktúra, a háború előtt, akkor kezdett érezhetően jobban menni az édesapámnak ilyen dolgokban is. Mikor a németek elvitték ezt az autót, már nem tudom, hány éves volt a háború idején, akkor az apám nagyon nevetett, azt mondta: 'Na! Akkor már rosszul áll a szénájuk, ha ez az autó is kell nekik!'